

ВИСНОВОК

Творчого керівника, народної артистки України, професора кафедри оперної підготовки та музичної режисури Національної музичної академії України імені

П. І. Чайковського ДАЦЬ ІРИНИ ВІЛЬЯМІВНИ та

наукового консультанта, кандидата мистецтвознавства, доцента, в.о. професора кафедри загального та спеціалізованого фортепіано Національної музичної

академії України імені **П. І. Чайковського ШЕСТЕРЕНКО ІРИНИ ВІКТОРІВНИ**

про творчий мистецький проєкт та його наукове обґрунтування

творчого аспіранта кафедри оперної підготовки та музичної режисури

Національної музичної академії України імені **П. І. Чайковського**

СПІВАКОВСЬКОГО ОЛЕКСАНДРА ЮРІЙОВИЧА

«ОПЕРА БЕЛИ БАРТОКА «ЗАМОК ГЕРЦОГА СИНЯ БОРОДА»:

РЕЖИСЕРСЬКО-МИСТЕЦТВОЗНАВЧИЙ КОНЦЕПТ»,

поданий до захисту на здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва

за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво»

Пропонований творчий мистецький проєкт Співаковського Олександра Юрійовича «Опера Бели Бартока «Замок герцога Синя Борода»: режисерсько-мистецтвознавчий концепт», представлений на здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво», свідчить про високий професіоналізм, креативність, пошукову направленість та оригінальність мислення автора.

У ході підготовки до реалізації власної режисерської інтерпретації опери Бели Бартока «Замок герцога Синя Борода» Співаковський О. Ю. постав серйозним, мислячим і зрілим митцем, який зумів переконливо втілити задум композитора, поєднавши його з особистим драматургічним баченням, в контексті новітніх підходів до сценічних оперних постановок, з урахуванням сучасних реалій розвитку музично-сценічного мистецтва України. Завдяки художнім засобам музичного театру, в постановці порушено питання, співзвучні вимогам часу, визначено кут зору постановника на психологічні проблеми, зокрема аб'юзивних стосунків, що спонукало режисера створити своєрідну другу частину вистави – рефлексію зі спеціалістом з психології Веронікою Нагайченко. Було визначено інноваційні режисерські прийоми, які стосуються художнього рішення опери «Замок герцога Синя Борода», що передбачає наявність режисерської метафори у вигляді «званої вечері» та спонукає до підняття засобами сценічного мистецтва гострих психологічних проблем.

Творчий аспірант Співаковський О. Ю. вирізняється багатовекторним художнім мисленням. Освоюючи музичні вистави різних стилів, він завжди

креативно розкривав їх зміст. Завдяки високому професіоналізму і інтелекту, він добивався від виконавців бажаного результату, отримуючи беззаперечне сприйняття вистав глядачами.

Як режисер, Співаковський О. Ю. здобув звання Лауреата Міжнародного конкурсу театрів «Схід–Захід» у м. Кракові (Польща) за постановку опери Дж. Менотті «Медіум» (2016 р.).

У 2021 р. він став учасником другого туру конкурсу на написання та постановку камерної опери від Львівського національного академічного театру опери і балету імені Соломії Крушельницької, отримавши 2 премію в процесі розробки режисерської експлікації дитячої опери Євгенії Марчук «У пошуках Королеви».

2-4 жовтня 2021 р. Співаковський О. Ю. брав участь у пітчінгу оперних стартапів на «Всеукраїнському оперному форумі» у м. Харкові, де відбулася перша презентація опери Б. Бартока «Замок герцога Синя Борода».

12 листопада 2021 р. творчий аспірант виступив з презентацією музичного проєкту з першим в Україні жіночим оркестром Queen`s orchestra.

Презентація 30 червня 2022 р. творчого мистецького проєкту «Б. Барток, соціальна опера «Замок герцога Синя Борода» в двох частинах» на здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтв у Великій залі імені Василя Сліпака Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського мала беззаперечний успіх і показала професійну майстерність не тільки режисера Співаковського О. Ю., а й усіх виконавців вистави.

Дослідницька складова творчого мистецького проєкту О. Ю. Співаковського «Опера Бели Бартока «Замок герцога Синя Борода»: режисерсько-мистецтвознавчий концепт» відповідає усім вимогам і виконана у формі наукового обґрунтування. Структура його цілком логічна. Робота складається з анотації українською та англійською мовами, вступу, трьох розділів, поділених на підрозділи, змістовних висновків, що узагальнюють зазначені у вступі завдання, списку використаних джерел (135 позицій) та 22 додатків. У вступі чітко сформульовано всі вихідні дані: обґрунтування вибору теми дослідження, предмет, об'єкт, мету і завдання, теоретичну, методологічну базу, практичне значення й новизну. Основний матеріал роботи викладено системно та послідовно.

Використовуючи комплекс наукових методів дослідження, автор розглядає режисерсько-музикознавчу модель оперної вистави Б. Бартока «Замок герцога Синя Борода» як універсального та мобільного жанру музичного театру перших десятиліть ХХІ століття.

Отже, кваліфікаційну наукову працю Співаковського О. Ю. написано й оформлено згідно існуючих вимог, на належному науково-теоретичному рівні;

тему розкрито й обгрунтовано з необхідною детальністю. Дослідження доповнюється методичною розробкою спеціального курсу «Інтерпретаційні чинники режисерських утілень малих музично-театральних форм» (спеціалізація «музична режисура»). Творчо-дослідницький мистецький проєкт має практичне значення, що полягає у визначенні особливостей режисерських утілень мистецьких проєктів у контексті інтегративних можливостей театральної сцени початку ХХІ ст., осмисленні феномену опер малих форм, а також специфіки постановочних проблем опери Б. Бартока «Замок герцога Синя Борода». Спеціальний курс навчальної дисципліни за темою творчого мистецького проєкту має перспективи подальших наукових розвідок.

Творчий аспірант Співаковський О. Ю. успішно виконав у повному обсязі індивідуальний навчальний план, на відмінно опанував знання з усіх дисциплін навчальної програми, отримував стипендію Президента України.

Протягом підготовки мистецького творчого проєкту Співаковський О. Ю. проявив себе як обдарований, старанний, працьовитий і вимогливий до себе та оточуючих професіонал-фахівець, а також вдумливий науковець.

Основні положення наукової праці були викладені у семи статтях:

1. Співаковський О. Ю. Українські постановки малих музично-театральних форм доби 2000-х років // *Українське музикознавство*. № 46. К., 2020. С. 75-85.

2. Співаковський О. Ю. Режисерсько-дослідницький концепт сценічних утілень опери Б. Бартока «Замок герцога Синя Борода» 2020-2021 років // *Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*. № 3-4 (53-54). К., 2021. С. 239-251.

3. Співаковський О. Ю. Режисерське втілення опери Бели Бартока «Замок герцога Синя Борода»: композиційно-сценічний аспект // *Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*, К., 2022. № 1 (54). С. 136-148.

4. Співаковський О. Ю. Феномен опери малої форми в умовах інформаційного суспільства // *Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції Актуальні проблеми музичного театру в контексті соціокультурних викликів сучасності*. Київ, НМАУ імені П. І. Чайковського. 2020. С. 200-207.

5. Співаковський О. Ю. Опера Б. Бартока «Замок Герцога Синя Борода» у контексті угорсько-українських зв'язків // *Матеріали четвертої міжнародної науково-практичної конференції Україна. Європа. Світ. Історія та імена в культурно-мистецьких рефлексіях*. Київ, НМАУ імені П. І. Чайковського (5–7 листопада). 2020 р. С. 182-186.

6. Співаковський О. Ю. Опера Бели Бартока «Замок Герцога Синя Борода» в аспекті актуалізації малих музично-театральних форм // *Матеріали*

міжнародної науково-практичної конференції *Світовий та український музичний театр у контексті сучасного культурного дискурсу* / НМАУ імені П. І. Чайковського (22-23 лютого). Київ, 2021. С. 212-219.

7. Співаковський О. Ю. Опера Б. Бартока «Замок герцога Синя Борода»: режисерсько-соціальний контекст // *Матеріали п'ятої міжнародної науково-практичної конференції Україна. Європа. Світ. Історія та імена в культурно-мистецьких рефлексіях* / НМАУ імені П. І. Чайковського (4-6 листопада). Київ, 2021 р. С. 221-224.

Апробація наукової складової творчого мистецького проекту Співаковського О. Ю. відбулася на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях:

1. Міжнародна науково-практична конференція кафедри оперної підготовки та музичної режисури *Актуальні проблеми музичного театру в контексті соціокультурних викликів сучасності* / Київ, НМАУ імені П. І. Чайковського. 2-3 березня 2020 р.

2. Четверта міжнародна науково-практична конференція *Україна. Європа. Світ. Історія та імена в культурно-мистецьких рефлексіях*. Київ: НМАУ імені П. І. Чайковського. 5–7 листопада 2020 р.

3. Міжнародна науково-практична конференція кафедри оперної підготовки та музичної режисури *Світовий та український музичний театр у контексті сучасного культурного дискурсу*. Київ, НМАУ імені П. І. Чайковського. 22-23 лютого 2021 р.

4. III Всеукраїнська науково-практична конференція *Сучасні виміри української регіоналістики*. Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя (7 квітня). Ніжин, 2021 р.

5. П'ята міжнародна науково-практична конференція *Україна. Європа. Світ. Історія та імена в культурно-мистецьких рефлексіях*. НМАУ імені П. І. Чайковського (4-6 листопада). Київ, 2021 р.

6. Міжнародна науково-практична конференція *Музично-театральне мистецтво у глобалізованому світі: проблеми і пошуки; до 160-річчя Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського до 25-річчя заснування кафедри оперної підготовки та музичної режисури* : / НМАУ імені П. І. Чайковського (21–23 лютого). Київ, 2022 р.

7. Представлено концепцію творчого мистецького проекту на пітчінгу оперних стартапів. Творчий мистецький проєкт «Синя Борода» Бели Бартока. *Пітчінг оперних стартапів* Всеукраїнського оперного форуму «OPERA UA 2021» / ХАТОБ (2-4 жовтня). Харків, 2021 р.

Беручи до уваги актуальність і новизну, практичну значимість і багатовекторність розробки теми наукового обґрунтування творчого проєкту, вважаємо, що творча та наукова складова мистецького творчого проєкту Олександра Юрійовича Співаковського «Опера Бели Бартока «Замок герцога Синя Борода»: режисерсько-мистецтвознавчий концепт» виконані на належному професійному та науковому рівні. Творчий мистецький проєкт відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України і може бути рекомендований до захисту в спеціалізованій раді по присудженню освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва.

Творчий керівник
Народна артистка України,
Професор

Даць І. В.

Науковий консультант
Кандидат мистецтвознавства,
Доцент, в. о. професора

Шестеренко І. В.

